

IPARD

LEADER YAKLAŞIMI BİLGİ KİTAPÇIĞI

IPARD III
6. BAŞVURU ÇAĞRI DÖNEMİ

YEREL KALKINMA STRATEJİLERİNİN UYGULANMASI

LEADER YAKLAŞIMI

LEADER yaklaşımı, kırsal alanlar için sürdürülebilir kalkınma stratejilerinin hazırlanması ve uygulanmasında yerel katılım ve ortaklığı teşvik etmek sureti ile kırsal politikaları geliştirmek için çok değerli bir kaynak olduğu kanıtlanmış bir yaklaşımdır.

Bu yaklaşım, kırsal sorunlar için yenilikçi çözümler üretilmesini teşvik etmekte ve yerel toplulukların ihtiyaçlarını karşılamak için önemli bir görev üstlenmektedir. Aynı zamanda yerel aktörlerin kendi bölgelerinde uygulanacak projeler ve gerçekleştirilecek strateji ile ilgili olarak karar alma süreçlerine katılmaları anlamına gelmektedir.

AMAÇ

Tedbirin genel amacı; LEADER yaklaşımına dayanan, Yerel Eylem Grupları (YEG) tarafından geliştirilen, tabandan tavana yerel kalkınma stratejilerini uygulamaktır.

LEADER YAKLAŞIMIN TEMEL ÖZELLİKLERİ

LEADER Yaklaşımı tedbiri yerel kamu-özel ortaklıkları (YEG) tarafından tabandan tavana yaklaşımı ile iyi tanımlanmış alt bölgesel kırsal alanları hedefleyen, alan bazlı yerel kalkınma stratejileri üzerine kuruludur. Bu, yerel kalkınma stratejilerinin geliştirilmesine ve uygulanmasına ilişkin karar verme gücünün YEG olduğu anlamına gelir. Bu stratejiler birçok sektörü kapsamaktadır ve yerel ekonominin farklı sektörlerinin aktörleri ve projeleri arasındaki etkileşime dayanmaktadır.

Şekil 1 - LEADER Yaklaşımının Yedi Temel Özelliği

DESTEK KAPSAMI

Destek, YEG'lere verilecektir. YEG, kırsal toplulukların kamu, özel sektör ve sivil toplum kuruluşları temsilcilerinin katılımıyla, ilgili kanun hükümlerine uygun olarak kurulmuş derneklerdir.

Dernek Yönetim Kurulu'nda, en az %20'lik kesim kamu (yerel otoritelerin) temsilcilerinden olmalı, bununla birlikte ulusal kanunlara uygun olarak tanımlanan kamu kurumu temsilcileri veya tek bir çıkar grubunun oy hakkı %50'den fazla olmamalıdır. YEG'lerin yönetim kurulunda yaş çeşitliliği ve cinsiyet eşitliği sağlanmalıdır; Yönetim Kurulu'nda en az bir kadın üye ve 25 yaş veya altında en az bir genç üye yer almalıdır.

YEG, hazırladığı kalkınma stratejisi doğrultusunda tüm kalkınma sürecini yönetir.

DESTEK ORANLARI VE MİKTARI

Faydalanıcılara sağlanacak olan mali desteğin kaynağı, AB ve Türkiye Cumhuriyeti eş-finansmanından oluşan IPARD Program fonudur. Bu destek “Kamu Katkısı” olarak adlandırılmaktadır. Kamu katkısı, program çerçevesinde gerçekleşmiş taahhütler için geri ödemesiz olarak kullanılacaktır.

Destek oranı (kamu katkısı), toplam uygun harcamaların %100’ünü karşılayacaktır ve bunun %90’ı AB katkısı, %10’u Türkiye Cumhuriyeti katkısı olacaktır. Destek miktarı programda belirlenen uygun harcamalar kapsamında bütçe sınırları dikkate alınarak her bir YEG için yıllık olarak belirlenmektedir.

YEREL KALKINMA STRATEJİSİNİN (YKS) BÜTÇE TAHSİSLERİ YEG KATEGORİSİNE GÖRE	
Maksimum toplam tutarı:	
Küçük YEG’ler için	60.000 €
Orta büyüklükteki YEG’ler için	65.000 €
Büyük YEG’ler için	70.000 €
Bunlardan:	
Küçük YEG’ler için yinelenen harcamalar için ayrılan maksimum tutar:	21.000 €
Orta ölçekli YEG’ler için yinelenen harcamalar ayrılan maksimum tutar:	23.000 €
Büyük YEG’ler için yinelenen harcamalar için ayrılan maksimum tutar:	25.000 €
Tüm YEG’ler için duran varlıklar alımına ayrılacak maksimum miktar:	30.000 €

YEREL EYLEM GRUPLARI BÜTÇE TAHSİSİ İÇİN ÜÇ FARKLI KATEGORİYE AYRILMIŞTIR:	YEG KATEGORİSİ	KRİTER
	KÜÇÜK YEG	Nüfusu 30.000 kişiden az olan ve bir ilçeden oluşan
	ORTA YEG	Nüfusu 30.000 kişi veya fazla olan bir ilçeden oluşan ya da
		Nüfusu 30.000 kişiden az olan ve iki/üç ilçeden oluşan
	BÜYÜK YEG	Nüfusu 30.000 kişi veya fazla olan ve iki/üç ilçeden oluşan ya da
		Üçten fazla ilçeden oluşan

YEREL KALKINMA STRATEJİSİ (YKS)

Yerel Kalkınma Stratejisi (YKS), YEG'lerin belirli bir coğrafi alan için bölgenin öncelikleri dikkate alınarak çok sektörlü LEADER yaklaşımı kuralları çerçevesinde hazırladıkları kalkınma belgesidir. LEADER yaklaşımı tedbiri için hazırlanan yerel kalkınma stratejisinde tüm faaliyetler aşağıdaki altı tematik öncelikten bir veya daha fazlası ile bağlantılı olmalıdır.

YEREL KALKINMA STRATEJİLERİNİN TEMATİK ÖNCELİKLERİ

1. Kırsal ekonomik faaliyetlerin çeşitlendirilmesine yönelik olarak kaliteli ürünleri, el sanatlarını ve diğer faaliyetleri içeren kısa tedarik zincirlerinin ve katma değerli ürünlerin geliştirilmesi
2. Yerel, doğal ve kültürel kaynakların kullanımına dayalı kırsal turizm ürünlerinin geliştirilmesi
3. Topluluğun kültürel ve sosyal yaşamının canlandırılması ve yerel örgütlerin, derneklerin ve STK'ların (kadın grupları dahil) desteklenmesi (zorunlu tema)

4. Köylerde kamusal alanların iyileştirilmesi
5. Alandaki çevre standartlarının iyileştirilmesi ve toplum tarafından yenilenebilir enerji kullanımının teşvik edilmesi
6. Yerel Eylem Grupları Ağı, örnek uygulamaların paylaşımı, IPARD Programının yaygınlaştırılması ve kırsal kalkınmaya yönelik yeni yaklaşımların öğrenilmesi (zorunlu tema)

STRATEJİNİN KAPSADIĞI ALAN

- YEG bölgesinin toplam nüfusu 10.000 ila 150.000 kişi arasında olmalı ve YKS'ye dahil olan herhangi bir yerleşim yerinin nüfusu en fazla 25.000 kişi olmalıdır.
- Aynı alan birden fazla YEG'e ait olmamalıdır, diğer bir deyişle, tek ortaklık, tek strateji ve tek alan olmalıdır.
- LEADER Yaklaşımı tedbiri, 81 ilde gerçekleştirilecektir.

LEADER Yaklaşımı tedbiri, başvuru çağrı ilanı tarihinden önce kurulmuş olan YEG'ler uygun olacaktır. Farklı amaçlarla kurulmuş olan dernekler üzerinden başvuru yapacak yeni YEG'ler için ise; YKS uygulamak üzere yapılacak tüzük değişikliği tarihi başvuru çağrı ilanı tarihinden önce olmalıdır. Başvuruların kabulünde başvuru çağrı ilanı öncesi kurulan veya ilgili tüzük değişikliğini bu tarihten önce yapan YEG'lerin stratejileri kabul edilecektir. Daha açık bir ifadeyle; kuruluş tarihi başvuru çağrı ilanı sonrası olan YEG'ler ile YKS uygulamak üzere yapılacak tüzük değişikliği tarihi başvuru çağrı ilanı tarihinden sonra olan YEG'ler uygun olmayacaktır.

Mevcut YEG: Kurumla daha önce sözleşme imzalamış, aynı vergi numarası ve dernek kütük numarası ile devam eden YEG'ler.

Yeni YEG: Kurumla daha önce sözleşme imzalamamış YEG'ler.

ÖNEMLİ UYARI: IPARD II döneminde sözleşme imzalamış ancak YKS alanının bölünmesi halinde ayrılarak yeni vergi numarası ve dernek kütük numarası olarak kurulan YEG'ler yeni olarak değerlendirilecektir.

UYGUN FAALİYETLER

Seçilmiş YEG'ler için “Yerel Kalkınma Stratejilerinin Uygulanması - LEADER Yaklaşımı” aşağıdaki faaliyetleri kapsayacaktır:

1. YEG bölgesindeki halkı harekete geçirme ve yetenek kazandırma
2. Küçük projelerin uygulanması
3. Seçilmiş YEG'lerin işletme giderleri

Buna göre;

1. YEG bölgesindeki halkı harekete geçirme ve yetenek kazandırma için uygun faaliyetler

- YEG üyeleri ve personeli dahil yerel halkın eğitimi,
- YEG bölgesinde bilgi, animasyon ve tanıtım faaliyetlerinin düzenlenmesi,
- YEG üyeleri ve personeli dahil olmak üzere yerel halkın ulusal ve uluslararası seminerlere, çalıştaylara, toplantılara ve çalışma ziyaretlerine ve Ulusal Kırsal Kalkınma Ağı ve AB ağ etkinliklerine katılımı,
- Sosyal, ekonomik, pazarlama ve benzeri çalışmaların hazırlanması.

2. Küçük projeler için uygun faaliyetler

- Etkinlikler (köy festivalleri, yarışmalar, fuarlara katılım ve benzeri faaliyetler),
- Malzeme ve teçhizat alımı (bilgisayarlar, paketleme ve pazarlama teçhizatı, reklam ve pazarlama materyalleri, turizm bilgi panoları, tabelalar, güneş panelleri, kompostlar, kültürel ve gençlik grupları için materyaller, topluluk odaları için mobilya ve teçhizat gibi),
- Topluluk binalarının küçük ölçekli yenilenmesi, kamusal alanların ve turistik yolların iyileştirilmesi ve küçük ölçekli altyapı ve benzeri faaliyetler,
- Tarihi binaların restorasyonu için tasarım planları,
- Yukarıda listelenen her proje için en fazla 10.000 Avro destek sağlanacaktır.

3. Seçilmiş YEG işletme giderleri için uygun faaliyetler:

- Ofis demirbaş alımları ve cari giderler.

UYGUN HARCAMALAR

Harekete Geçirme ve Yetenek Kazandırma için:

- Uzmanlar tarafından sağlanan hizmetler
- Yazılı ve sözlü çeviri hizmetleri
- Yurtiçi ve yurtdışı konaklama ve harcırahlar dahil olmak üzere seyahat harcamaları
- Eğitim, seminer, çalıştay ve fuarlara katılım ücretleri
- Tesis ve toplantı salonunun kira bedeli
- İkram masrafları
- Tanıtım materyallerinin hazırlanması, basılması ve dağıtılması masrafları

İşletme Giderleri için:

- YEG yöneticileri ve/veya diğer YEG personelinin maaşları
- Ofis kiralama ve genel harcamalar (elektrik, ısıtma, telefon, internet hizmetleri, sigorta vb.)
- Ofis malzemeleri (kırtasiye vb.)
- Görünürlükle bağlantılı maliyetler
- Hizmet giderleri (bilgi teknolojisi uzmanları, muhasebeciler vb.)
- Ofis ekipmanı, bilgi teknolojileri dahil
- Ofis mobilyaları

Küçük Projelerin Uygulanması için:

- Etkinlik maliyetleri, fuarlar, festivaller ve yarışmalar
- Ekipman maliyetleri (mobilyalar ve BT dahil) ve küçük makineler
- Tanıtım ve pazarlama maliyetleri
- İnşaat tadilat işleri
- Uzmanların maliyeti

BAŞVURUDA SUNULACAK BELGELER

YEG, başvurusunu “Başvuru Paketi” şeklinde sunmak zorundadır. Başvuru paketi, Başvuru formu ve ekleri ile YKS ve eklerinden oluşmaktadır.

Başvuru esnasında sunulacak belgeler:

1. YEG Tüzüğü
2. Yetkili Kişi/Kişilerin İmza Sirküsü
3. YEG Yönetim Kuruluna Atanan Her Bir Üye İçin İlgili Kuruma/Şirkete Ait Resmi Karar
4. YEG’in Dernekler Kanununa Göre Kurulduğunu ve Tescil Edildiğini Gösteren Resmi Yazı
5. Yönetim Kurulu Üyelerini Gösteren Onaylı DERBİS Ekran Çıktısı
6. Banka Cüzdanı Kopyası
7. Mali Müşavirlik Sözleşmesi
8. Mali Müşavir İçin Mesleki Faaliyet Belgesi

BAŞVURU SÜRECİ

LEADER Yaklaşımı Tedbiri kapsamında potansiyel YEG’lerin dernek kurmaları ve stratejilerini hazırlamaları için zaman tanımak amacıyla **bir aylık bir çağrı ön duyuru süresi** öngörülmüştür.

Çağrı ön duyuru süresi tamamlandıktan sonra Kurum, “başvuru çağrı ilanı” yayımlar ve YEG’leri stratejilerini sunmaya davet eder. Başvurular, “Başvuru formu ve ekleri” ile “Yerel Kalkınma Stratejisi ve ekleri (finansal plan ve eylem planı)” başvuru çağrı ilanında belirtilen şekilde doldurulup başvuru çağrı ilanında belirtilen tarihler arasında YKS’nin uygulanacağı ilde bulunan Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu İl Koordinatörlüğüne ve İl İrtibat Ofislerine elden yapılır.

SÖZLEŞME SÜRECİ

Hazırlamış oldukları YKS Yönetim Otoritesi tarafından onaylanan YEG ile TKDK arasında **“YKS Uygulama Sözleşmesi”** imzalanır. Yönetim Otoritesi (YO) tarafından onaylanan YKS ve ekleri aynı zamanda bu sözleşmenin de çerçevesini belirler. YEG’lerin uygulama boyunca yapacakları faaliyetleri gösteren Eylem Planı ile bu faaliyetler için yapmayı planladıkları harcamaları gösteren Finansal Plan, YKS Uygulama Sözleşmesinin eklerini oluşturur. Stratejileri onaylanan YEG uygulama sırasında Eylem Planında belirtmiş oldukları öncelik ve faaliyetlere uygun hareket etmek zorundadır. Ayrıca, YKS kapsamında harcama yaparken; Finansal Plandaki bütçe limitlerini geçemezler.

ÖDEME SÜRECİ

- LEADER Yaklaşımı Tedbirinde Ödeme Talepleri 3’er aylık periyodik dönemler itibarı ile sözleşmede belirlenen oran ve limitleri aşmamak üzere yapılır.
- YEG’ler stratejileri kapsamında yapacakları tüm harcamalarını fatura, banka dekontu gibi belgelerle ispatlamak zorundadır.
- YEG’ler 3’er aylık dönemlerde yaptıkları harcamalarına ilişkin belgeleri Ödeme Talep Paketi içinde ilgili TKDK İl Koordinatörlüğüne sunar.
- YEG’ler, harcama yaparken TKDK tarafından yayınlanan “ÖTP Hazırlama Rehberi” ile Yönetim Otoritesi tarafından yayınlanan “Satın Alma Kuralları Rehberi”nde belirtilen prosedürlere uymak zorundadır.
- TKDK tarafından yapılacak idari ve yerinde kontroller sonucunda TL olarak tahakkuk edecek destek tutarı YEG’e ödenir.
- Ödemeler sadece YEG’in banka hesabına yapılacaktır. Nakit veya herhangi diğer bir ödeme şekli mümkün değildir.

ÖN ÖDEME (AVANS) TALEBİ

Yararlanıcı ve TKDK arasında imzalanan sözleşme kapsamında ve sözleşmede belirtilen limitler dahilinde, yararlanıcı avans talep etme hakkına sahiptir. Talep edilen avans tutarı sözleşmede belirtilen toplam uygun harcama tutarının %10'unu aşamaz. Avans talebi için, TKDK'ya talep edilen avans tutarı kadar kesin teminat mektubu sunulmuş olmalı, banka teminat mektubu sunulmaması durumunda YEG tarafından alınacak tüm demirbaşlara TKDK lehine ihtiyati haciz konulması kabul edilmiş olmalıdır.

YEG PERSONELİ

YEG, strateji uygulama sürecinde en fazla bir (1) uzman istihdam edebilirler. YEG bünyesinde çalışacak personel YKS uygulama alanında ikamet etmelidir. Personel maaşlarının uygun harcama olarak kabul edilebilmesi için işe alımların TKDK ile YEG arasında YKS Uygulama Sözleşmesinin imzalanması ve işe alınacak personel için belirlenen uygunluk kriterlerinin karşılandığının TKDK tarafından onaylanmış olması gerekmektedir.

KEP ADRESİ

Başvuru sahiplerine yapılacak bütün bildirimler, başvuru formunda belirtilen Kayıtlı Elektronik Posta (KEP) adresine yapılacaktır. Bu sebeple tüm YEG'lerin KEP adresi alması zorunludur.

YEG WEB SAYFASI

YEG'e ait bir web sitesine sahip olmalı ve YKS uygulama döneminin sonuna kadar güncel kalmalıdır. YEG web sitesinde "Hakkımızda" ve "YEG ve YKS Alanının Tanıtımı" bölümleri, iletişim bilgileri, Eylem Planı ve yıllık uygulama planı yayınlanmalıdır.

GÖRÜNÜRLÜK

YKS'nin uygulanması sırasında YEG, alınan IPARD desteği hakkında kamuoyunu bilgilendirmelidir. Tüm görünürlük faaliyetleri, TKDK'nın www.tkd.gov.tr web adresinde yayımlanan "Görünürlük Rehberi"ne göre yürütülmelidir. YEG, "Görünürlük Rehberi"nde belirtilen şartları sağlamalı ve görünürlük için mutlaka bütçe ayırmalıdır.

Bu tedbir kapsamında ofis görünürlük için sadece bir (1) pano alımı desteklenecektir.

DETAYLI BİLGİ İÇİN

Başvuru çağrı ilanlarımıza, desteklerimizle ilgili her türlü ayrıntılı bilgiye İl Koordinatörlüklerimizden, İl İrtibat Ofislerimizden ve Kurumumuzun internet adresinden (www.tkd.gov.tr) ulaşılabilir. Ayrıca başvuru sahipleri soru ve sorunlarıyla ilgili olarak 444 8535 numaralı TKDK Yardım Masası hattını arayabilirler.

İLETİŞİM BİLGİLERİ

TKDK İl Koordinatörlükleri ve İl İrtibat Ofislerinin adres ve telefon bilgilerine Kurumumuzun internet adresinde (www.tkd.gov.tr) “İletişim” başlığı altından ulaşılabilir.

Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu, bu ilanda yer alan tüm hususları değiştirme hakkını saklı tutar. İlanen Duyurulur.

TKDK

81 İLDE LEADER İLE BİRLEŞİN YERELDE GÜÇLENİN

Yukarı Bahçelievler Mahallesi Wilhelm Thomsen Caddesi No: 7 Çankaya, Ankara

444 8 535

www.tkd.gov.tr

Tüm hakları Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumuna aittir. İzinsiz çoğaltılamaz. Parayla satılamaz.
Avrupa Komisyonu bu yayının içeriğinden sorumlu değildir.

Bu kitapçıkta yer alan bilgilerin güncel haline www.tkd.gov.tr adresinden ulaşabilirsiniz.

Ayrıntılı bilgi için; İl Koordinatörlerimiz/il İrcbac Ofisleri ile yüz yüze görüşebilirsiniz; 444 85 35 No.lu Yardım Masası Telefon Hattı'nı arayabilirsiniz.